

Nota van B&W

Portefeuille mr. B. B. Schneiders
Auteur Mevr. P. Abma
Telefoon 023 5114489
E-mail: pabma@haarlem.nl
Reg.nr. PD/VHT/2006/1276
Bijlage Notitie 'Evaluatie stroomstoring binnenstad 14.11.06'
B & W-vergadering van dinsdag 5 december 2006

Onderwerp

Evaluatie stroomvoorziening binnenstad Haarlem d.d. 14.09.06

Bestuurlijke context

Op donderdag 14 september 2006 werd Haarlem geconfronteerd met een ontploffing in het transformatorstation gesitueerd in de Vleeshal aan de Spekstraat. Als gevolg hiervan viel de stroomvoorziening in de binnenstad van Haarlem gedurende enkele uren uit.

Het college heeft een evaluatie naar dit incident laten uitvoeren. Tijdens deze evaluatie is gebleken dat er al eerder een aantal incidenten met betrekking tot de stroomvoorziening in de binnenstad hebben plaatsgevonden. Bijgaande notitie 'Evaluatieverslag stroomvoorziening binnenstad Haarlem d.d. 14.09.06' beschrijft deze evaluatie en doet aanbevelingen over zowel de verbeterpunten op korte termijn als voor een mogelijke structurele oplossing voor deze problematiek.

Het college concludeert dat deze structurele oplossing gevonden zal moeten worden in samenwerking tussen Continuon, de NUON en de gemeente Haarlem. Een aan te stellen gemeentelijk projectleider zal samen met eerder genoemde partners moeten zorgen voor snelle vervanging van de vier conventionele transformatorstations zodat de stroomvoorziening in de binnenstad van Haarlem ook voor de toekomst optimaal wordt gegarandeerd. Eventuele kosten moeten vanuit de bestaande structuren en middelen uitgevoerd en ontwikkeld worden.

Commissieparagraaf: Vanwege de maatschappelijke impact en de economische schade die dergelijke stroomstoringen veroorzaken vindt het college het van belang dat dit besluit ter informatie wordt gestuurd aan de Commissie Beheer.

B&W-besluit

1. Het college stemt in met de bevindingen gesteld in de notitie 'Evaluatieverslag stroomvoorziening binnenstad Haarlem d.d. 14.09.06';
2. Het college stelt een projectleider aan om de aanbevelingen met betrekking tot structurele verbetering van de stroomvoorziening binnenstad Haarlem uit te voeren;
3. Het college draagt het hoofd afdeling Veiligheid, Handhaving en Toezicht van de Publieksdienst op zorg te dragen voor de uitvoering van de overige in de notitie vastgestelde activiteiten;
4. Het besluit zal ter kennisneming aan de commissie Beheer;
5. Het besluit heeft vooralsnog geen financiële consequenties;
6. Communicatieparagraaf: De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit;

EVALUATIEVERSLAG

Aanleiding

Op donderdag 14 september 2006 is de binnenstad van Haarlem tussen 12.00 en 19.30 uur geconfronteerd met een ontploffing in een transformatorstation en ten gevolge hiervan uitval van de stroomvoorziening. De ontploffing werd veroorzaakt door oververhitting en brand in een transformatorstation, gehuisvest in de kelder van de Vleeshal in de Spekstraat.

Tevens hebben zich in het centrum van Haarlem het afgelopen half jaar een aantal kleine incidenten voorgedaan rond transformatorstations en meterkasten.

Op verzoek van burgemeester Schneiders wordt bovengenoemd incident geëvalueerd. Deze rapportage heeft dan ook als doel om, gebaseerd op de belangrijkste ervaringen, lering te trekken en verbeterpunten vast te stellen en toe te laten passen. Het is aan College van B&W om de aanbevelingen die geformuleerd worden, vast te stellen, respectievelijk aan te vullen, alsook de actoren/projectleider in het vervolgtraject te benoemen.

In dit verslag wordt op hoofdlijnen geëvalueerd en is daarom niet als een volledige weergave te beschouwen. Navolgend komen aan de orde:

1. De casuïstiek
2. Tijdslijn incident
3. Eerdere incidenten binnenstad
4. Evaluatie Alarmering en opschaling
5. Evaluatie Communicatie
6. Onderzoek naar incident Vleeshal
7. Evaluatiegesprek
8. Aanbevelingen in overzicht

1. De Casuïstiek

Op donderdag 14 september 2006 werd de Brandweer Haarlem om 11.35 gealarmeerd in verband met de melding 'ontploffing transformatorhuisje' in de kelder van de Vleeshal, Spekstraat te Haarlem. Onderstaand overzicht geeft de tijdslijn weer met betrekking tot dit incident.

2. Tijdslijn incident

11.42 uur: Brandweer Haarlem is ter plaatse en constateert een sterke rookontwikkeling in de kelder van de Vleeshal. De Brandweer stelt vast dat een gedeelte van het transformatorstation gesmolten is. Ten gevolge van de uitval van dit transformatorstation bleek een gedeelte van de binnenstad van Haarlem rondom de Grote markt zonder stroom te zitten.

11.44 uur: De MBA (Meldkamer Brandweer en Ambulance) waarschuwt de NUON telefonisch. NUON zal met spoed ter plaatse komen.

12.11 NUON is ter plaatse en besluit omliggende transformatorstations af te sluiten zodat de Brandweer bij de Vleeshal naar binnen kan om repressieve maatregelen te nemen. Door het afschakelen van een aantal stations komt de binnenstad in een straal van 100 meter rondom de Spekstraat zonder stroom te zitten.

11.52 uur: De Officier van dienst Brandweer ter plaatse, kiest ervoor niet op te schalen, maar het incident vanuit de routine te bestrijden.

12.37 uur: De MBA heeft contact met de politie en de politiewoordvoerder wordt ingelicht.

12.49 uur: De NUON schakelt stroom af rondom de Grote Markt

13.35 de Officier v.,D Brandweer beslist dat Voorlichting van de gemeente Haarlem ingeschakeld moet worden.

13.40 Voorlichting gemeente Haarlem wordt gealarmeerd door de MBA

14.37 De ambtenaar Openbare Veiligheid wordt gealarmeerd en stelt de burgemeester in kennis.

16.00 Voorlichting Haarlem deelt een opgesteld persbericht uit aan de bewoners en ondernemers in het getroffen gebied. Op de site van de gemeente Haarlem wordt hetzelfde bericht geplaatst.

17.19 uur: NUON plaats een aantal noodaggregaten. Een aantal straten wordt weer van stroom voorzien.

20.15 uur: Het gehele gebied is weer aangesloten en voorzien van stroom.

3. Eerder incidenten m.b.t. stroomvoorziening binnenstad

- Zaterdag 3 juni 2006: Oververhitting in de schakelkast op de Grote Markt voor Mc Donalds. Brandweer en NUON ter plaatse. Marktlieden geven aan dat uit dezelfde meterkast een aantal malen eerder rook is gekomen.
- Juni 2006: Verhitte en doorgebrande meterkast bij vishandel Jos Lijnzaat op de Grote Markt. Verder geen gegevens.
- Vrijdag 09 juni 2006: Oververhitting van de transformatorstation in de Vleeshal op de Spekstraat. Door oververhitting zijn een aantal kabels gesmolten en ontstond er rookontwikkeling. Brandweer en NUON ter plaatse. Er worden een aantal ventilatoren in de ruimte geplaatst, zodat er beter gekoeld wordt. Verder geen actie.

4. Evaluatie Alarmering en Procedure

1. De alarmering van de diensten en gemeente is qua techniek naar behoren verlopen. Echter de piketvoorlichter van de gemeente is niet gealarmeerd maar de voorlichter Regionaal Coördinatie Centrum. In de Meldkamer Brandweer en Ambulance (MBA) is een actuele lijst aanwezig met de namen van de Haarlemse piketvoorlichters. Kennelijk is deze lijst niet geraadpleegd. Hierdoor ontstond er tenminste 45 minuten vertraging in de alarmering van gemeentelijke Voorlichting.

2. Uit de rapportage van de Brandweer is op te maken dat er geruime tijd heeft gelegen tussen het incident de stroomuitval en

- Het waarschuwen van Voorlichting Haarlem
- Het informeren van het bestuur van Haarlem
- De alarmering van de ambtenaar Openbare Veiligheid
- Het daadwerkelijk zicht op de omvang van de stroomuitval en de getroffen ondernemers/bewoners.

3. De, als eerste geïnformeerde, *politie*voorlichter had eerder aan de Officier van dienst Brandweer kunnen aangeven dat de stroomuitval mogelijk tot openbare orde problemen en onrust in de binnenstad zou kunnen leiden (vroegtijdig anticiperen op de situatie). Voorlichting gemeente Haarlem had mogelijk eerder gewaarschuwd kunnen worden.

Leer- en veranderpunten:

- *De MBA dient gebruik te maken van de aan hen verstrekte actuele piketlijsten*
- *Aandacht van de officier van Dienst Politie, Brandweer of GHOR voor het volgende: Anticipeer op de situatie en denk naast de afhandeling van het incident aan openbare orde en veiligheidsaspecten vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid (bijv. voorlichten en informeren van de bevolking);*
- *De MBA dient gebruik te maken van de aan hen verstrekte actuele piketlijsten*
- *Het verantwoordelijk bestuur dient tijdig geïnformeerd dan wel gewaarschuwd te worden.*

5. Evaluatie Communicatie

Om de getroffen bewoners en ondernemers op de juiste wijze te informeren is correcte informatie nodig over het incident en de te nemen maatregelen. Dit vergde bij het incident enige tijd en inspanning van Voorlichting. Het vervolgens vervaardigen van de bewonersbrief moest (i.v.m. afwezigheid van stroom) op een andere locatie plaats vinden. Dit maakte afstemming tussen Voorlichting, de Officier van Dienst Brandweer en de NUON lastig.

Leer- en veranderpunten:

- *Zorg voor een standaard 'calamiteitenkoffer' Voorlichting met daarin een aantal checklisten, formats en middelen zodat vanaf het plaats incident een start gemaakt kan worden met voorlichten en informeren van de bevolking.*

6. Onderzoek naar het incident in de Vleeshal

Rob van Smaalen van de sector Stedelijke Ontwikkeling heeft onderzoek gedaan naar de oorzaak van het incident in de Vleeshal en komt op 16 oktober met de volgende bevindingen:

- Uit onderzoek van de Brandweer Haarlem is gebleken dat de behuizing van het betreffende transformatorstation door oververhitting is gesmolten en er hierdoor een sterke rookontwikkeling is ontstaan. Door de uitval van deze trafo is de toelevering van stroom aan panden in de directe omgeving van dit station gestopt (stroomuitval);

- De transformatorruimte blijkt na inspectie van de Brandweer en de afdeling Toezicht van S.O. zowel bouwtechnisch en brandpreventief in orde;
- Het soort transformatiestations zoals die in de Vleeshal wordt gebruikt, valt niet onder de Wet Milieubeheer en er is derhalve geen vergunning voor nodig,
- Het gebruikte type trafo is conventioneel (een zogenaamde droge transformator) maar voldoet theoretisch aan alle huidige wet- en regelgeving rondom transformatorstations.
- Bij onderzoek blijkt dat er geen aparte gebruiksvergunning van de Brandweer nodig is voor de Transformatorruimte;
- De verantwoordelijkheidsverdeling rondom het pand van de Vleeshal is lastig. De Vleeshal wordt geëxploiteerd door het Frans Halsmuseum. Het pand is eigendom van de gemeente Haarlem. Normaliter is de eigenaar van een pand (in dit geval de gemeente Haarlem) verantwoordelijk voor het feit dat er een overeenkomst wordt afgesloten met het NUON over het onderhoud van een dergelijk transformatorstation. Het is niet duidelijk of hiervoor een overeenkomst is afgesloten.
- Op 20 september heeft Rob van Smaalen een gesprek gehad met Dhr. B. Bouwman, relatiebeheerder van de NUON. NUON geeft in dit gesprek aan dat er sprake is geweest van een technische storing in de trafo.
- Op 23 september is de vernielde trafo vervangen door een identiek exemplaar (in verband met zeer beperkte ruimte). Volgens de NUON is geen sprake van overbelasting van het netwerk of tekort aan capaciteit. Dhr. Bouwman geeft aan dat de vraag naar stroom echter wel stijgt. Hij verwacht dat er binnen een aantal jaren het voorzieningenniveau moet worden aangepast (meer/grotere transformatoren).
- Er blijft bij het Bureau Veiligheid twijfels bestaan over de huidige veiligheid rondom transformatorstations en de toelevering van stroom in de binnenstad. Veiligheid wil graag structurele afspraken maken met NUON.

7. Evaluatiegesprek NUON en gemeente Haarlem

Op maandag 30 oktober 2006 vond er een gesprek plaats bij de publieksdienst gemeente Haarlem tussen:

- Dhr. M.B. Bouwman, NUON netwerkservices
- Dhr. J.van Straaten, Continuon netbeheer
- Dhr. R.P.W. van Smaalen, accountmanager SO gemeente Haarlem
- Mevr. M.J. Patist-Verheij, hoofd Bureau Veiligheid, gemeente Haarlem
- Mevr. P. Abma, ambtenaar Openbare Veiligheid, gemeente Haarlem (verslag)

Het doel van deze bespreking was om de ontploffing in de Vleeshal te evalueren en te zoeken naar een structurele oplossing voor de stroomvoorziening van de binnenstad van Haarlem. De volgende onderwerpen werden besproken:

Evaluatie (Stroom)Incidenten in binnenstad

Bureau Veiligheid maakt zich zorgen over het aantal (stroom) incidenten in de binnenstad van Haarlem en vraagt NUON naar de relatie hiertussen. NUON geeft aan dat hiertussen geen causaal verband bestaat maar dat er sprake is van een ongelukkig toeval. Wel vraagt de NUON aandacht voor het volgende:

De NUON en Continuon geven aan dat in het centrum van Haarlem ongeveer 15 transformatorstations staan. Twee van deze trafo's voldoen ARBO-technisch niet aan de huidige eisen en twee stations zijn *conventioneel*. Dat wil zeggen dat het hier zogenaamde *droge* transformatoren betreft. Moderne transformatoren zijn olie gekoeld en kunnen meer capaciteit aan dan de conventionele droge stations. Deze twee conventionele stations bevinden zich in de kelder van de Vleeshal en onder het Stadhuis van Haarlem op de Grote Markt.

Structurele oplossing stroomvoorziening

Omdat de komende jaren de vraag naar stroom zal toenemen, zullen deze laatste genoemde conventionele trafo's op termijn vervangen moeten worden. Door hun beperktere capaciteit kan overbelasting ontstaan, wat oververhitting/brand tot gevolg heeft. Hiervoor heeft de netbeheerder Continuon een vervangingsschema gemaakt. Omdat echter de conventionele trafo's in twee zeer waardevolle monumentale panden zijn ondergebracht rijst de vraag of het niet verstandiger is deze vervanging van deze vier stations te versnellen en niet meer te wachten tot de reguliere vervanging.

Voorstellen n.a.v. evaluatiebespreking 30.10.06

- *Continuon, de NUON en de gemeente Haarlem zullen op korte termijn bekijken of de vier te vervangen transformatorstations op een andere locatie (mogelijk 1 locatie) in het centrum van Haarlem gevestigd kunnen worden. Continuon heeft daarnaar al reeds onderzoek gedaan en zal met een locatievoorstel komen.*
- *Het heeft de voorkeur van zowel de NUON, Continuon als het Bureau Veiligheid van de gemeente Haarlem, de vervanging van de vier transformatorstations niet conform de planning van Continuon te vervangen maar deze procedure te versnellen.*
- *Er wordt een projectleider aangewezen teneinde de bovenstaande voorstellen te bewerkstelligen.*

8. De aanbevelingen in overzicht.

Probleem	Omschrijving	Aanbeveling	Actor
Alarmering	Niet de piketfunctionaris Voorlichting werd gealarmeerd maar de Voorlichter R.C.C.	De MBA dient gebruik te maken van de aan hen verstrekte actuele piketlijsten en door te vragen naar wie er precies gealarmeerd moet worden	MBA
	Anticipatie door de officier van Dienst Politie, Brandweer of GHOR op de situatie. Denk naast de afhandeling van het incident aan openbare orde en veiligheidsaspecten vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid (bijv. voorlichten en informeren van de bevolking)	Opnemen in de COPI-training	VBK
	Het verantwoordelijk bestuur dient tijdig geïnformeerd dan wel gewaarschuwd te worden.	Instructie MBA en Officieren van dienst via COPI-training	MBA VBK
Communicatie	Snelle en adequate publieksvoorlichting	Zorg voor een standaard 'calamiteitenkoffer' Voorlichting met daarin een aantal checklisten, formats en middelen zodat vanaf het plaats incident een start gemaakt kan worden met voorlichten en informeren van de bevolking.	AOV Voorlichting Haarlem
Stroomvoorziening binnenstad Haarlem	Het aandragen van structurele, toekomst gerichte oplossingen	Continuon, de NUON en de gemeente Haarlem moeten op korte termijn bekijken of de vier te vervangen transformatorstations op een andere locatie (mogelijk 1 locatie) in het centrum van Haarlem gevestigd kunnen worden.	Gemeente Haarlem NUON Continuon
		Continuon komt met een locatievoorstel voor een nieuw transformatorstation ter vervanging van de vier 'conventionele' stations.	Continuon
	Gemeentelijke coördinatie t.a.v. de verplaatsing van de transformatorstations en de vestiging van één of twee nieuw stations in het centrum van Haarlem.	Het aanstellen van een projectleider die samen met de diverse partners waaronder NUON en Continuon zorgt voor een structurele oplossing van de stroomvoorziening in de binnenstad. Snelle vervanging van de vier transformatorstations (niet conform de planning van Continuon) versnelling van de procedure.	College B&W SO Projectleider

Haarlem, 31 oktober 2006
Petra Abma, Openbare Veiligheid, Bureau Veiligheid